

ISSN (Print)2616-6887
ISSN (Online) 2617-605X

ВЕСТНИК
ЕВРАЗИЙСКОГО
НАЦИОНАЛЬНОГО
УНИВЕРСИТЕТА
ИМ. Л.Н. ГУМИЛЕВА

BULLETIN
of
L.N. GUMILYOV
EURASIAN NATIONAL
UNIVERSITY

Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ
ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІНІҢ
ХАБАРШЫСЫ

САЯСИ ҒЫЛЫМДАР. АЙМАҚТАНУ. ШЫҒЫСТАНУ. ТҮРКІТАНУ сериясы

POLITICAL SCIENCE. REGIONAL STUDIES. ORIENTAL STUDIES.
TURKOLOGY Series

Серия **ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАУКИ. РЕГИОНОВЕДЕНИЕ. ВОСТОКОВЕДЕНИЕ.**
ТЮРКОЛОГИЯ

№ 1 (126)/2019

1995 жылдан бастап шығады
Founded in 1995
Издается с 1995 года

Жылына 4 рет шығады
Published 4 times a year
Выходит 4 раза в год

Нур-Султан, 2019
Nur-Sultan, 2019

Бас редакторы
Нургазина Р.А.
с.ғ.д., проф. (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары
Бас редактордың орынбасары

Нечаева Е.Л., с.ғ.к., проф. (Қазақстан)
Әбішева М.М., т.ғ.к., доцент (Қазақстан)

Редакция алқасы

Абжаппарова Б.Ж.	т.ғ.д. (Қазақстан)
Азмуханова А.М.	т.ғ.к. (Қазақстан)
Анар Сомунгуоглу	доцент (Түркия)
Әбдуалиұлы Б.	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Әлібекұлы А.	ф.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Әлиева С.К.	т.ғ.к., проф. (Қазақстан)
Бирюков С.В.	с.ғ.д., проф. (Ресей)
Габдулина Б.А.	т.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Грегори Глиссон	PhD д-ры, проф. (Германия)
Дәркенов К.Г.	т.ғ.к. (Қазақстан)
Дронзина Т.	с.ғ.д., проф. (Болгария)
Дүйсембекова М.К.	с.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Жолдыбалына А.С.	PhD д-ры, доцент (Қазақстан)
Жолдасбекова А.Н.	с.ғ.к., проф. (Қазақстан)
Звонарева Л.У.	т.ғ.д., проф. (Ресей)
Зимони Иштван	проф. (Венгрия)
Ибраев Ш.	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Ирфан Шахзад	PhD д-ры (Пакистан)
Каиржанов А.К.	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Кайыркен Т.З.	т.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Кожирова С.Б.	с.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Конкобаев К.	ф.ғ.к., проф. (Қырғыз Республикасы)
Копежанова Д.Е.	PhD д-ры, доцент (Қазақстан)
Ласлу Марац	PhD д-ры, проф. (Нидерланды)
Мандана Тишехьяр	PhD д-ры (Иран)
Невская И.А.	PhD д-ры (Германия)
Нұрбаев Ж.Е.	т.ғ.к. (Қазақстан)
Октай Танрисевер	PhD д-ры, проф. (Түркия)
Оспанова А.Н.	PhD д-ры, доцент (Қазақстан)
Пунит Гаур	PhD д-ры, проф. (Индия)
Пауло Ботта	PhD д-ры, проф. (Аргентина)
Рыстия И.С.	PhD д-ры (Қазақстан)
Сейт Али Авджу	PhD д-ры (Түркия)
Сомжүрек Б.Ж.	т.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Тәштемханова Р.М.	т.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Хасрет Чомак	PhD д-ры, проф. (Түркия)
Шаймердинова Н.Г.	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Сәтпаев к-сі, 2, 349 б.

Тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31-434)

E-mail: vest_polit@enu.kz, web-site: <http://bulpolit.enu.kz/>

Жауапты хатшы, компьютерде беттеген: Е.А. Изтелеуова

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы.

САЯСИ ҒЫЛЫМДАР, АЙМАҚТАНУ, ШЫҒЫСТАНУ, ТҮРКІТАНУ сериясы

Меншіктенуші: ҚР БҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМҚ

Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде тіркелген. 25.05.18 ж. № 17125-

Ж -тіркеу куәлігі

Мерзімділігі: жылына 4 рет

Тиражы: 35 дана

Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Қажымұқан к-сі, 13/1, тел.: (7172)709-500

(ішкі 31-434)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Roza Nurtazina
Doctor of Political Sciences, Prof. (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief
Deputy Editor-in-Chief

Yelena Nechayeva, Can. of Political Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Madina Abisheva, Can. of Historical Sciences, Assoc.Prof. (Kazakhstan)

Editorial board

Bekzhan Abdualiuly	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Bibikhadisha Abzhapparova	Doctor of Historical Sciences (Kazakhstan)
Aiman Azmukhanova	Can. of Historical Sciences (Kazakhstan)
Akzhigit Alibekuly	Can. of Philology, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Saule Aliyeva	Can. of Historical Sciences, Prof (Kazakhstan)
Anar Somuncuoglu	Assoc.Prof. (Turkey)
Sergey Biryukov	Doctor of Political Sciences, Prof.(Russia)
Kurmangali Darkenov	Candidate of Historical Sciences (Kazakhstan)
Tatyana Dronzina	Doctor of Political Sciences, Prof.(Bulgaria)
Maira Dyussebekova	Can. of Political Sciences, Assoc.Prof.(Kazakhstan)
Bagysh Gabdulina	Can. of Historical Sciences, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Gregory Glisson	PhD, Prof. (Germany)
Hasret Çomak	PhD, Prof. (Turkey)
Shakir Ibrayev	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Irfan Shahzad	PhD (Pakistan)
Abai Kairzhanov	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Tursynkhan Kaiyrken	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Kadyraly Konkobayev	Can. of Philology, Prof. (Kyrgyzstan)
Svetlana Kozhirova	Doctor of Political Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Danagul Kopezhanova	PhD, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
László Marác	PhD, Prof. (Netherlands)
Mandana Tishehyar	PhD in International Studies (Iran)
Irina Nevskaya	PhD (Germany)
Zhaslan Nurbayev	Candidate of Historical Sciences (Kazakhstan),
Aigerim Ospanova	PhD, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Oktay Tanrıseven	PhD, Prof. (Turkey)
Punit Gaur	PhD, Prof. (India)
Paulo Botta	PhD, Prof. (Argentina)
Indira Rystina	PhD (Kazakhstan)
Seyit Ali Avcu	PhD (Turkey)
Baubek Somzhurek	Can. of Historical Sciences, Assoc.Prof.(Kazakhstan)
Raihan Tashtemkhanova	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Nurila Shaymerdinova	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Akbota Zholdasbekova	Can. of Political Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Alua Zholdybalina	PhD, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Lola Zvonareva	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Russia)
Zimonyi István	Prof. (Hungary)

Editorial address: 2, Satpayev str., of.349, Nur-Sultan city, Kazakhstan, 010008
Tel.: (7172) 709-500 (ext. 31-434)

E-mail: vest_polit@enu.kz, web-site: <http://bulpolit.enu.kz/>

Responsible secretary, computer layout: Yelena Izteleuova

Bulletin of the L.N.Gumilyov Eurasian National University POLITICAL SCIENCE. REGIONAL STUDIES. ORIENTAL STUDIES. TURKOLOGY Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Registered by Ministry of information and communication of Republic of Kazakhstan

Registration certificate No. 17125-Ж from 25.05.2018

Periodicity: 4 times a year

Circulation: 35 copies

Address of printing house: 13/1 Kazhimukan str., Nur-Sultan, Kazakhstan 010008; tel.: (7172) 709-500 (ext.31-434)

© L.N.Gumilyov Eurasian National University

Главный редактор
Нургазина Р.А.
д.полит.н., проф. (Казахстан)

Зам. главного редактора
Зам. главного редактора

Нечаева Е.Л., к.полит.н., проф. (Казахстан)
Абишева М.М., к.ист.н., доцент (Казахстан)

Редакционная коллегия

Абдуалиулы Б.	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Абжаппарова Б.Ж.	д.ист.н. (Казахстан)
Азмуханова А.М.	к.ист.н. (Казахстан)
Алибекулы А.	к.ф.н., доцент(Казахстан)
Алиева С.К.	к.ист.н., проф. (Казахстан)
Анар Сомунгуоглу	доцент (Турция)
Бирюков С.В.	д.полит.н., проф. (Россия)
Габдулина Б.А.	к.ист.н., доцент (Казахстан)
Грегори Глиссон	д-р PhD, проф. (Германия)
Даркенов К.Г.	к.и.н. (Казахстан)
Дронзина Т.	д.полит.н., проф. (Болгария)
Дюсембекова М.К.	к.полит.н., доцент (Казахстан)
Жолдыбалина А.С.	д-р PhD, доцент (Казахстан)
Жолдасбекова А.Н.	к.полит.н., проф. (Казахстан)
Звонарева Л.У.	д.ист.н., проф. (Россия)
Зимони Иштван	проф. (Венгрия)
Ибраев Ш.	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ирфан Шахзад	д-р PhD (Пакистан)
Каиржанов А.К.	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Кайыркен Т.З.	д.ист.н., проф. (Казахстан)
Кожирова С.Б.	д.полит.н., проф. (Казахстан)
Конкобаев К.	к.ф.н., проф. (Кыргызстан)
Копежанова Д.Е.	д-р PhD, доцент (Казахстан)
Ласлу Марац	д-р PhD, проф. (Нидерланды)
Мандана Тишехьяр	д-р PhD (Иран)
Невская И.А.	д-р PhD (Германия)
Нурбаев Ж.Е.	к.и.н. (Казахстан)
Октай Танрисевер	д-р PhD, проф. (Турция)
Оспанова А.Н.	д-р PhD, доцент (Казахстан)
Пунит Гаур	д-р PhD, проф. (Индия)
Пауло Ботта	д-р PhD, проф. (Аргентина)
Рыстина И.С.	д-р PhD (Казахстан)
Сейт Али Авджу	д-р PhD (Турция)
Сомжурек Б.Ж.	к.ист.н., доцент (Казахстан)
Таштемханова Р.М.	д.ист.н., проф. (Казахстан)
Хасрет Чомак	д-р PhD, проф. (Турция)
Шаймердинова Н.Г.	д.ф.н., проф. (Казахстан)

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Сатпаева, 2, каб. 349

Тел.: (7172) 709-500 (вн. 31-434)

E-mail: vest_polit@enu.kz, web-site: <http://bulpolit.enu.kz/>

Ответственный секретарь, компьютерная верстка: Е.А. Изтелеуова

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева.
Серия: ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАУКИ. РЕГИОНОВЕДЕНИЕ. ВОСТОКОВЕДЕНИЕ. ТЮРКОЛОГИЯ
Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций Республики Казахстан
Регистрационное свидетельство № 17125-Ж от 25.05.18 г.

Периодичность: 4 раза в год

Тираж: 35 экземпляров

Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Кажымукана, 13/1, тел.: (7172)709-500 (вн.31-434)

МАЗМҰНЫ

САЯСИ ҒЫЛЫМДАР

<i>Азмуханова А., Баспақ Т.</i> Еуропалық және қазақстандық академиялық ұтқырлықтың салыстырмалы талдауы.....	8
<i>Арын Е.М.</i> Қазақстандағы қоғамдық сананы жаңғыртудың әлеуметтік-саяси басымдылықтары...	18
<i>Ермекбаев А.А.</i> Ресейдің сыртқы саясатындағы Қара теңіз аймағы.....	26
<i>Жанбулатова Р.С., Дюсембекова М.К.</i> Бірыңғай экономикалық кеңістік форматындағы Қазақстан-Ресей шекара маңы: қазіргі жағдайы және болашағы.....	34
<i>Жанпейісова Қ.Д., Калиаскарова Г.Б.</i> Қазақстан жастарының интеллектуалды миграция жағдайы: саяси талдау.....	45
<i>Жасұзақов С.Ә.</i> Қазақстан Республикасының ҰҚКҰ аясындағы әскери ынтымақтастығы.....	54
<i>Каппасова Г.М.</i> Қазақстан Республикасында көші-қон процесстері дамуының саяси алғышарттары.....	60
<i>Қожбанхан Е.К., Калдыбекова А.Д.</i> Идеологиялық гегемония қалыптасуында интеллектуалдардың маңыздылығы.....	69
<i>Турунтаева А.А., Камытбекова А.Б.</i> «Жібек жолының экономикалық белдеуі» жобасы шеңберінде ҚХР-н Орталық Азия елдеріндегі саясаты.....	76
<i>Ықласова А.Ы.</i> Қазақстан мен Қытай арасындағы сауда-экономикалық ынтымақтастығының дамуы.....	86

АЙМАҚТАНУ

<i>Исалиева А.М., Тұрханова Ә.Ж.</i> Қазақстан Республикасы мен Парсы шығанағы елдері арасындағы ынтымақтастық: конструктивистік көзқарас.....	92
--	----

ШЫҒЫСТАНУ

<i>Әбішева М.М., Қурбанбаева А.М.</i> «Та'ароф» - ирандық менталитеттің басты қыры.....	100
<i>Ахметова С.З.</i> Корея Республикасының жаһандық басқарудағы рөлі: G20-дағы Оңтүстік Корея бастамалары.....	109
<i>Қайыркен Т.З.</i> Қытай деректері мен көне түркі мәтіндерінің бірін бірі толықтыруы.....	118
<i>Майкибаева А.К., Ильясова К.М.</i> Қазақстан Республикасының Оңтүстік Кореямен ынтымақтастығының басым бағыттары мен болашағы.....	131
<i>Нуридденова А.К.</i> Қытайдың сыртқы саясатындағы жаңа кезең: «тағдыры ортақ жаһандық қауымдастық» тұжырымдамасы.....	139
<i>Тастамбекова Т.М.</i> Израильдің конвенционалды емес қаруы: себептері мен салдары.....	148

ТҮРКІТАНУ

<i>Абдрасимова А.Е., Жиёмбай Б.С.</i> Қазақстан Республикасындағы түрік диаспоралары тіліндегі қазақ және орыс тілінен енген кірме сөздер.....	157
<i>Кадримбетова Н.Н.</i> Қазақстандағы тарихи-мәдени мұра объектілерін сақтау мәселелері.....	163
<i>Калдыбаев М.С.</i> Түркі халықтарының жерлеу және мемориалдық ғимараттарының антропоморфизмі.....	170
<i>Қосыбаев М.М., Қосыбаева А.М.</i> «Диуани лұғат-ит-түрік» жазба ескерткішіндегі тұрмыстық атаулар.....	177
<i>Шаймердинова Н.Г., Невская И.А.</i> Қыпшақ және оғыз тілдерінің даму тарихының кейбір аспектілері.....	184

CONTENTS

POLITICAL SCIENCE

<i>Azmukhanova A., Baspak T.</i> Comparative analysis of European and Kazakh academic mobility	8
<i>Aryn Y.M.</i> Social and Political Priorities of Modernization public consciousness in Kazakhstan.....	18
<i>Yermekbayev A.</i> Black Sea region in Russian foreign policy.....	26
<i>Zhanbulatova R.S., Dyussebekova M.K.</i> Kazakh-Russian border area in the format of the common economic space: current state and prospects.....	34
<i>Zhanpeiïssova K.D., Kaliaskarova G.B.</i> The state of intellectual migration of young people in Kazakhstan: political analysis.....	45
<i>Zhasuzakov S.A.</i> Military cooperation of the Republic of Kazakhstan in the framework of the CSTO.....	54
<i>Kappasova G.M.</i> Political prerequisites of development of migration processes in the Republic of Kazakhstan.....	60
<i>Kozhankhan E.K., Kaldybekova A.D.</i> The importance of intellectuals in the formation of ideological hegemony.....	69
<i>Turuntayeva A., Kamytbekova A.</i> PRC Policy in Central Asia within the Silk Road Economic Belt Project.....	76
<i>Yklassova A.Y.</i> Development of trade and economic cooperation between Kazakhstan and China.....	86

REGIONAL STUDIES

<i>Issaliyeva A.M., Turkhanova A.J.</i> The interactions between the Republic of Kazakhstan and the countries of the Persian Gulf: the constructivist approach.....	92
---	----

ORIENTAL STUDIES

<i>Abisheva M.M., Kurbanbaeva A.M.</i> «Ta'arof» is the main aspect of the Iranian mentality.....	100
<i>Akhmetova S.Z.</i> The role of the Republic of Korea in global governance: South Korean initiatives in the G20.....	109
<i>Kaiyrken T.Z.</i> Mutual complementarity of Chinese sources and ancient Turkic texts.....	118
<i>Maikibayeva A., Ilyassova K.</i> Priority directions and prospects of cooperation of the Republic of Kazakhstan with South Korea.....	131
<i>Nuriddenova A.K.</i> A New Era in the Foreign Policy of China: Concept of “Community of Common Destiny”.....	139
<i>Tastambekova T.M.</i> Non-conventional weapon in Israel: causes and effects.....	148

TURKOLOGY

<i>Abdrassimova A.E., Zhiyembay B.S.</i> Kazakh and Russian borrowings in the language of the Turkish Diaspora of the Republic of Kazakhstan.....	157
<i>Kadrimbetova N.N.</i> Issues of preservation of historical and cultural heritage objects in Kazakhstan.....	163
<i>Kaldybayev M.S.</i> Anthropomorphism of memorial structures of Turkic peoples.....	170
<i>Kosybayev M.M., Kosybayeva A.M.</i> Household names on the monument of “Diwani lugat-it-Turk”.....	177
<i>Shaimerdinova N., Nevskaya I.</i> Some aspects of the history of Kypchak and Oguz languages.....	184

СОДЕРЖАНИЕ

ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАУКИ

<i>Азмуханова А., Баспак Т.</i> Сравнительный анализ европейской и казахстанской академической мобильности.....	8
<i>Арын Е.М.</i> Социально-политические приоритеты модернизации общественного сознания в Казахстане.....	18
<i>Ермекбаев А.А.</i> Черноморский регион во внешней политике России.....	26
<i>Жанбулатова Р.С., Дюсембекова М.К.</i> Казахстанско-российское приграничье в формате единого экономического пространства: современное состояние и перспективы.....	34
<i>Жанпейісова Қ.Д., Калиаскарова Г.Б.</i> Состояние интеллектуальной миграции молодежи Казахстана: политический анализ.....	45
<i>Жасузаков С.А.</i> Военное сотрудничество Республики Казахстан в рамках ОДКБ.....	54
<i>Каппасова Г.М.</i> Политические предпосылки развития миграционных процессов в Республике Казахстан.....	60
<i>Кожбанхан Е.К., Калдыбекова А.Д.</i> Важность интеллектуалов в формировании идеологической гегемонии.....	69
<i>Турунтаева А.А., Камытбекова А.Б.</i> Политика КНР в странах Центральной Азии в рамках проекта «Экономический пояс Шелкового пути».....	76
<i>Ықласова А.Ы.</i> Развитие торгово-экономического сотрудничества между Казахстаном и Китаем.....	86

РЕГИОНОВЕДЕНИЕ

<i>Исалиева А.М., Турханова А.Ж.</i> Взаимоотношения Республики Казахстан со странами Персидского залива: конструктивистский подход.....	92
--	----

ВОСТОКОВЕДЕНИЕ

<i>Абишева М.М., Курбанбаева А.М.</i> «Та'ароф» - главный аспект иранского менталитета.....	100
<i>Ахметова С.З.</i> Роль Республики Корея в глобальном управлении: южнокорейские инициативы в составе «Группы 20» (G20).....	109
<i>Кайыркен Т.З.</i> Взаимное дополнение китайских источников и древнетюркских текстов.....	118
<i>Майкибаева А.К., Ильясова К.М.</i> Приоритетные направления и перспективы сотрудничества Республики Казахстан с Южной Кореей.....	131
<i>Нуридденова А.К.</i> Новая эпоха во внешней политике Китая: концепция «сообщества единой судьбы человечества».....	139
<i>Тастамбекова Т.М.</i> Неконвенциональное оружие в Израиле: причины и следствия.....	148

ТЮРКОЛОГИЯ

<i>Абдрасимова А.Е., Жиёмбай Б.С.</i> Казахские и русские заимствования в языке турецкой диаспоры Республики Казахстан.....	157
<i>Кадримбетова Н.Н.</i> Вопросы сохранения объектов историко-культурного наследия в Казахстане.....	163
<i>Калдыбаев М.С.</i> Антропоморфизм погребально-поминальных сооружений тюркских народов.....	170
<i>Косыбаев М.М., Косыбаева А.М.</i> Бытовые наименования в памятнике «Дивани лугат-ит-тюрк».....	177
<i>Шаймердинова Н.Г., Невская И.А.</i> Некоторые аспекты истории развития кыпчакских и огузских языков.....	184

САЯСИ ҒЫЛЫМДАР POLITICAL SCIENCE ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАУКИ

*Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы -
Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University, № 1 (126)/2019, pp. 8-17*
<http://bulpolit.enu.kz/>; E-mail: vest_polit@enu.kz

МРНТИ 03.01.17

А. Азмуханова¹, Т. Баспақ²

*Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
(E-mail: ¹aiaz67@mail.ru, ²togzhan.baspak@mail.ru)*

Еуропалық және қазақстандық академиялық ұтқырлықтың салыстырмалы талдауы

Аннотация. Қазақстандық жоғары білімнің жай-күйі, сондай-ақ ғаламдану жағдайындағы академиялық ұтқырлық бағдарламасының халықаралық тәжірибесін зерделеу бүгінгі таңда ерекше назар аудартуда. Бұл ғылыми мақалада «Қазақстан-2050: құрылған мемлекеттің жаңа саяси бағыты» стратегиясында айқындалған Қазақстанның әлемнің ең дамыған 30 елінің қатарына кіру логикасына сай талдау жасалады. Еуропалық тәжірибені негіздей отырып, бүгінгі таңдағы академиялық ұтқырлық бағдарламасындағы кездесетін кейбір қиыншылықтар мен жетілдіруді күтіп тұрған мәселелер талдауға алынады. Салыстырмалы зерттеу барысында ECTS кредиттерін орындаудағы отандық және шетелдік университеттердің академиялық кезеңдеріндегі сәйкессіздіктер, ұтқырлық жағдайында қаржыландыруды дұрыс ұйымдастыру, студенттердің адаптациялық кезеңнен өтуге арнайы топтың не ұйымның жұмыс жасауы, жан-жақты қолдау мәселелері көтерілді. Академиялық ұтқырлық дамудың еуропалық білім беру кеңістігіне енудің жаңа құралы ретінде бірнеше контекстер тұрғысынан қаралады.

Түйін сөздер: академиялық ұтқырлық, Болон процесі, Erasmus Mundus, бірлескен білім беру бағдарламалары (БББ).

<https://doi.org/10.32523/2616-6887/2019-126-1-8-17>

Кіріспе. Академиялық ұтқырлық Болон процесінің маңызды құрамдас бөлігі - түрлі білім беру және ғылыми бағдарламалары бар бірыңғай еуропалық оқу және ғылыми кеңістікті қалыптастыру үдерісі, салыстырмалы, өзара мойындау және жоғары оқу орындары мен ғылыми орталықтар арасындағы тиімді өзара әрекеттесу мүмкіндігімен, сондай-ақ осы факторларға байланысты туындайтын білім траекториясын дараландыру есебінен оңтайлы өзара әрекеттесу мүмкіндігі бар.

Мақсаты. Академиялық ұтқырлық бағдарламаларына қатысатын студенттер, зерттеушілер мен мұғалімдер сапалы оқу және ғылыми-зерттеу бағдарламаларына қол жеткізе алады және келуші елден жаңа білім базасымен оралады. Академиялық ұтқырлықты ынталандыру және көтермелеу жаһандық еңбек нарығында да, ұлттық экономиканың еңбек ресурстарының сапасына да айтарлықтай әсер ететін сапалы жаңа еңбек ресурстарын қалыптастыруға ықпал етеді. Сондықтан зерттеу бағытының мақсаттары:

- ұтқырлық бағдарламаларының тиімділігін арттыру;
- білім беру саласындағы ынтымақтастықты дамытудың негізгі үрдістері мен бағыттарын бағалау;

• Білім беру бағдарламалары мен стандарттар жүйесіндегі айырмашылықтарды анықтау болып табылады.

Зерттеу әдістері. Зерттеу логикасы жүйелі тәсіл негізінде құрылды, бұл халықаралық, мемлекеттік және жеке деңгейлерде тығыз құрылымдық өзара әрекеттесудегі проблеманы шешуді білдіреді. Әдістемелік негіз ретінде құрылымдық-функционалдық талдауды және пәнаралық тәсілдерді қолдану орынды. Құрылымдық және функционалдық талдау тарихи үдерістің әртүрлі аспектілерін бірыңғай жүйе ретінде қарастыру мүмкіндігін береді, олардың әрқайсысы белгілі құзыретке ие. Эмпирикалық зерттеулерді салыстырмалы талдау, синтездеу және талдау университеттің академиялық ұтқырлықты қалай іске асырып отырғандығын, оған қалай баға беру туралы жалпы және ерекше көзқарасты бөлуге мүмкіндік берді.

Мәтіндік ақпаратты талдау (сандық және сапалық контент талдауы, танымдық карталар, мәтіннің жаңартылуы) құжаттардың мазмұнының шынайы мәнін, ұлттық мемлекеттерде және халықаралық деңгейде ынтымақтастық туралы мәселелер бойынша шешімдер қабылдауға әсер ететін тұлғалардың академиялық мәселелер бойынша ойлау ерекшеліктерін анықтауға көмектеседі.

SWOT талдау технологиясын пайдалану арқылы жоғары білім жүйесінің қолайлы және қолайсыз факторларының күшті және әлсіз жақтары айқындалатын болады. Зерттеу жұмысы барысында сауалнама жүргізу арқылы салыстыру әдісі қолданылды. Салыстыру білім мен дағдыларды бағалаудың жалпы механизмдері, оқу үрдісінің үлгілерін жақындату, оқыту курстарын сипаттаудың жалпы сипаттамаларын, сондай-ақ олардың модульдік құрылымын қолдану арқылы жүзеге асырылады.

Оқу құжаттарын өзара тану бірқатар құқықтық актілермен реттеледі, атап айтқанда 1997 жылғы «Еуропалық аймақта жоғары білім берудің біліктілігін тану туралы Лиссабон конвенциясы».

Нәтижесінде:

- университеттер үшін тиімді бәсекелестік пен өзара әрекеттесудің жаңа мүмкіндіктері жасалуда;
- студенттер үшін жеке білім беру траекториясын таңдауға, сондай-ақ білім беру қызметтерін жақсартуға мүмкіндік береді; бұл білікті кадрларды жұмысқа орналастыруға көмектеседі;
- мұғалімдер мен ғалымдар үшін білім мен ғылым саласындағы жемісті ынтымақтастықтың болашағы ашылады;
- мемлекет білім беруді жаңғырту, жаңа технологияларды енгізуді күшейту үшін көп мүмкіндіктерге ие; Бұдан басқа, кейбір елдерде білім қызметтері нарығындағы пайда өсіп келеді.

Еуропа елдеріндегі академиялық ұтқырлық тәжірибесінің ерекшеліктері. Елімізді Болон үдерісіне қосқаннан кейін, қазақстандық ЖОО-да студенттер мен оқытушылардың ұтқырлығы айқынырақ болды. 2011 жылы студенттердің академиялық ұтқырлығы аясында 350 магистрант атсалысты. Олар 97 шетел университеттеріне барып, оның ішінде 131 адам Еуропаның жоғары оқу орындарына аттанды.

Студенттер, оқытушылар мен жоғары оқу орындарының қызметкерлері академиялық ұтқырлық Болон процесінің негізгі қағидаларының бірі болып табылады. Академиялық ұтқырлық туралы алғаш рет Университеттердің Ұлы Хартиясында: «Өз тарихындағы алғашқы жылдардағыдай, университеттер мұғалімдер мен студенттердің ұтқырлығын ынталандырады» деп айтылған. Бұл қондырғы Сорбон декларациясында (1998 ж.) жалғасын тапты, онда анықталды: «Еуропалық жоғары білім беру кеңістігі әртүрлілігімізді құрметтейтін сөзсіз перспективаға ие, алайда, екінші жағынан, кедергілерді жою және оқыту мен оқу үшін жағдай жасау үшін үнемі күш салуды талап етеді, бұл ұтқырлықты арттырады және ынтымақтастықты нығайтады» [1, 43]. Сондай-ақ, білім берудің барлық

деңгейінде студенттерге кем дегенде бір семестрді өз елдерінен тыс университеттерде өткізуге ынталандыру керек. Сонымен қатар, мұғалімдер мен зерттеушілер Еуропа елдерінде жұмыс істей алады.

Берлиндік коммюнике (2003 ж.), әдетте, «студенттердің, академиялық және әкімшілік персоналдың ұтқырлығын еуропалық жоғары білім беру аймағын құру үшін негіз» деп атайды [2, 3].

Прага білім министрлерінің коммюникесі (2001 ж.) айтуынша, ұтқырлық өз қатысушыларына «Еуропалық жоғары білім берудің байлығын, оның ішінде демократиялық құндылықтарды, мәдениеттер мен тілдердің алуан түрлілігін және жоғары білім жүйелерінің алуан түрлілігін пайдалануға» мүмкіндік береді [3, 5].

Халықаралық студенттік алмасу бағдарламаларына тәуелсіз қатысу. «Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындарында студенттердің академиялық ұтқырлығы тұжырымдамасына» сәйкес, бүгінгі күні студенттердің академиялық ұтқырлығы негізінен Erasmus Mundus, Erasmus Mundus Partnership және басқа да алмасу бағдарламалары арқылы қамтамасыз етіледі. 1987 жылы құрылған Erasmus студенттер мен оқытушылар ұтқырлық бағдарламасына 1,9 миллион адамға дейін қатысқан. Бүгінгі таңда әлемнің 30 елі қатысады. Ол еуропалық университеттердің 90% -ын, 31 елден 3 100-ден астам жоғары оқу орындарын тартты. 2009-2010 жылдарға арналған Erasmus Mundus бағдарламасы стипендиясының екінші консорциумы аясында Қазақстанға 20 стипендия берілді (бакалавриат - 9, магистратура - 5, докторант - 3, докторантурада - 1, оқыту - 2) [4].

Бұл факт сондай-ақ, халықаралық бағдарламалар академиялық ұтқырлықты жүзеге асырудың негізгі құралы бола алмайды, дегенмен, халықаралық бағдарламалардың барлық шарттарының орындалуы студенттік алмасу үшін жеткілікті.

Бірлескен және қос дипломдар түрінде бірлескен білім беру бағдарламалары (БББ) жоғары оқу орындарының бастамасы бойынша көбінесе пайда болады, сондықтан олар туралы нақты толық деректер жалпыеуропалық статистикада жоқ.

БББ еуропалық елдерде біркелкі таратылмаған. Мысалы, бірнеше БББ Бельгия, Нидерланды, Польша университеттерінде, ал бірнеше жүздеген БББ Германия мен Франция университеттерінде іске асады.

Еуропалық және ресейлік ЖОО-дар арасындағы білім беру саласындағы ынтымақтастықты дамытудың негізгі үрдістері мен бағыттарын бағалау үшін авторлар «Академиялық ұтқырлықтың даму үрдістері және Ресей мен Еуропа елдеріндегі жоғары оқу орындарының бірлескен білім беру бағдарламалары» тақырыбында СПбМПУ Еуропа серіктес университеттерінің халықаралық кеңселерінің өкілдері арасында зерттеу жүргізді.

Сарапшыларға 9 сұрақ қойылды:

1. Please write your country and the name of your University? – Университеттің елін және атын көрсетіңіз.

2. What sort of programs do you consider as a potential in partnership with Russian universities? - Сіз ресейлік ЖОО-мен ынтымақтастық аясында қандай бағдарламаларды перспективалы деп санайсыз?

3. Would you mark the demand in length of programs in partnership with Russian universities? – Ресей университеттерімен ынтымақтастық аясында ең көп қажет етілген бағдарлама ұзақтығын айта аласыз ба?

4. Would you choose fields of study your University considers as the most in demand within Russian universities partnership? – Ресей университеттерімен ынтымақтастық аясында ең танымал пәндерді таңдай аласыз ба?

5. Please evaluate the weight of the challenge that your University usually faces to attract more students to academic mobility to Russia? – Ресейдегі академиялық ұтқырлыққа студенттерді көбірек тарту кезінде сіздің университетіңіздің алдында тұрған проблеманың ауырлығын бағалаңыз?

6. How long does it take to adapt to study in Russian partner university for students from your University? – Сіздің университетіңіздің студенттері ресейлік серіктес университетке бейімделу қанша уақыт алады?

7. Is there an adaptation language period for international students from Russia? How long does it take? – Ресейлік халықаралық студенттер үшін тілге бейімделу кезеңі бар ма? Ол қанша уақыт алады?

8. Does your University provide further language training for international students from Russia after their adaptation week? If so, please specify the length of training? – Сіздің университетіңіз Ресейлік студенттерге бейімделу кезеңінен кейінгі тілдік оқытуды ұсынады ма? Егер болса, онда ұзақтығын көрсетіңіз?

9. Do you have any specific quality criteria of joint programs with Russia that differ from criteria of other University education programs? Could you please specify? – Ресей ЖОО-мен бірлескен білім бағдарламаларының сапасын бағалау үшін нақты критерийлер әзірленді ме? Егер иә болса, атап өтіңіз?

Зерттеудің нәтижелері төменде келтірілген.

1-сурет. Респонденттерді ел бойынша бөлу

Солтүстік және Батыс Еуропа университеттерінің арасында белсенді респонденттер (1-сурет) Германия (40%), Австрия (13%) және Финляндия (13%) өкілдері болды.

Көріп отырғаныңыздай, семестр және бір жылдық бағдарламалар ең танымал. Ең төмен дәреже - аспирантура бағдарламалары.

1-кесте

Семестрлік және бір жылдық бағдарламалар бойынша сауалнама нәтижелері

Ұзақтығы	1	2	3	4	5
Short-term	12.5%	25%	12.5%	18.8%	31.3%
Semester	6.3%	12.5%	12.5%	50%	18.8%
Year	6.3%	18.8%	37.5%	31.3%	6.3%
Joint programs (master's degree)	11.8%	29.4%	17.6%	29.4%	11.8%
Joint programs (PhD's degree)	23%	35.3%	11.8%	17.6%	11.8%
other	27.3%	9.1%	36.4%	27.3%	0

Академиялық ұтқырлық бойынша жаһандық үрдісті және академиялық ұтқырлық бағдарламаларына қатысатын студенттердің артықшылықтарының өзгеруін анықтау үшін 2008-2009 жж. және 2012-2013 жылдардағы QS World Grad School Tour 2014 зерттеуіне сүйене отырып, пәндерді таңдау үшін 2-кестеде келтірілген мәліметтер корреляциямен жалпы үрдіс: жаратылыстану ғылымдары мен инженерлік пәндерге (ғылым, техника, машина жасау, математика) деген қызығушылық жоғарыда аталған «Экономикалық блок»

(қаржы, бухгалтерлік есеп, менеджмент, экономика, әкімшілік) бойынша қарастырғанда көбірек таңдалғанын көруге болады.

2-кесте

Студенттердің таңдау бағыты бойынша сауалнама нәтижелері

Пәндер	1	2	3	4	5
STEM	0	0	17,6%	29,4%	52,9%
FAME	6,7%	6,7%	33,3%	33,3%	20%
International relations	14,3%	21,4%	28,6%	14,3%	21,4%
Communications and media studies	38,5%	15,4%	38,5%	7,7%	0
Law	71,4%	7,1%	14,3%	7,1%	0

Халықаралық кеңселердің сарапшыларының пікірінше, ресейлік жоғары оқу орындары мен Еуропа арасындағы ынтымақтастықты дамыту үшін негізгі проблема коммуникациялық және мәдени кедергілер болып табылады: респонденттердің 40%-ы салмақты 3-кестеде ең жоғары деп бағалады. Бір қызығы, ресейлік мамандар дәстүрлі түрде келесі факторларды бағалайды: қаржыландырудың жетіспеушілігі, кредиттерді тану және қайта есептеу қиындықтары және білім беру стандарттарының жетілмеуі, ал еуропалық әріптестер оларды сыни деп санамайды. Сондай-ақ, сарапшылардың 40%-ы халықаралық ынтымақтастықтың ресейлік мамандарынан халықаралық тәжірибенің жоқтығы сияқты білім беру саласындағы ынтымақтастықты дамыту үшін осындай қиындықты толығымен алып тастайды.

3-кесте

Шетел сарапшыларының ресейлік оқу орындарының халықаралық ынтымақтастығы бойынша сауалнама нәтижелері

Шақыру	1	2	3	4	5
Lack of funds or financial support	17,6%	23,5%	23,5%	17,6%	17,6%
Educational standard is rigidly fixed in Russian university	17,6%	29,4%	23,5%	23,5%	5,9%
Lack of international experience Russian international office staff	43,8%	25%	25%	6,3%	0
Communications barriers (language, culture etc) a student has in partner university	0	17,6%	0	41,2%	41,2%
Students are not interested/ not understand benefits of programs	18,8%	12,5%	37,5%	12,5%	18,8%
Difficulties with credit points recognition and transfer	5,9%	29%	29%	17,6%	17,6%

Зерттеу барысында еуропалық университеттер ресейлік жоғары оқу орындарымен бірлескен білім беру бағдарламаларының сапасын бағалаудың арнайы критерийлерін белгілемейтінін көрсетті. Дегенмен, БББ құрудың негізі QS World University Rankings-те университеттің орны көрсетілді [5].

Осылайша, Еуропадағы университеттердің халықаралық кеңселерінің өкілдері білім беру саласындағы ынтымақтастықтың перспективалы бағыттары ретінде: барлық деңгейдегі семестрлік және бір жылдық білім беру бағдарламаларын анықтады: бакалавриат, магистратура, аспирантура, сонымен қатар жазғы мектептер мен қысқа мерзімді студенттер мен оқытушылармен жаратылыстану және техникалық пәндермен (ғылым, техника, машина жасау, математика) алмасу, соның ішінде «экономикалық блок» (қаржы, бухгалтерлік есеп, басқару, экономика).

Ресей университеттері мен Еуропаның арасындағы ынтымақтастықты дамытудың басты бағыты коммуникацияны жетілдіріп, мәдени кедергілерді анықтау болып табылады.

Қазақстанның ЖОО-дағы академиялық ұтқырлық бағдарламасының бағыттары.

Қазіргі уақытта қазақстандық жоғары білім берудің міндеттерінің бірі - оны жетілдіру, білім берудің қолжетімділігін, сапасы мен тиімділігін арттыруға ықпал ету. Профессорлық-

оқытушылық құрамның, магистранттардың және студенттердің академиялық ұтқырлығын дамыту көптеген мақсаттарға жетуде.

Профессор-оқытушылар құрамы, магистранттар мен студенттердің академиялық ұтқырлығы олардың кәсіби дамуына елеулі әсерін тигізді және оларға әсер етті.

2013 жылдан бастап Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі жанындағы «Қаржы академиясы» АҚ, Кеден одағына мүше елдердің білім беру консорциумының мүшесі. Консорциум Новополоцкий мемлекеттік университетін (Беларусь Республикасы, Витебская облысы, Новополоцк), Одинцовском гуманитарлық университетімен (Ресей Федерациясы, Одинцово) және «Қаржы академиясы» АҚ (Қазақстан Республикасы, Астана) біріктіреді.

Осылайша, академиялық ұтқырлықты заманауи шарттарда дамытудың негізгі құралдарының бірі бұрынғыдай біліктілік пен білім беру құжаттарын тану болып табылады. Осыған байланысты әртүрлі ЖОО-ның дипломдарын салыстыру бойынша ұлттық және халықаралық деңгейде нығайтуға көмектесетін белгілі бір заңнамалық база бар. Қазақстандық білімнің ерекшелігін ескере отырып, шетелдердің тәжірибесін басшылыққа ала отырып, әртүрлі салаларда жоғары білікті мамандарды даярлаудың түпкі мақсаты ретінде бірлескен білім беру бағдарламалары мен жобаларын әзірлеу қажет.

Қазақстан 2010 жылы Болон процесіне қосылып, Болон процесінің 47-ші мүшесі болды.

ЖОО-ның тікелей келісімдерінің үлгісі ретінде Ренн-2 университеті және ҚазХҚжӘТУ, Вия Домисия (Via-Domitia) және КМПИ ЖОО-ның қатынастары Ренн және Алматы қалалары, Перпенген және Қостанай қалалары арасындағы бауырластық қатынастар желісінде қызмет ете алады. Бұл серіктестік елдеріміз арасындағы тығыз байланыстарды орнатуға, білім беру жүйелерін интернационалдандыруға және мәдениетті өзара байытуға бағытталған. Егер Франция үшін академиялық ұтқырлық сұрақтары жиі кездесетін болса, онда Қазақстан үшін бұл бағыт дамудың еуропалық білім беру кеңістігіне енудің жаңа құралы.

«Қазақстан Республикасы жоғары оқу орындарының студенттерінің академиялық ұтқырлығы тұжырымдамасына» сәйкес [4]:

- 1) қазақстандық білім берудің халықаралық білім кеңістігіне интеграциялануы;
- 2) білім сапасын арттыру және адам капиталын дамыту деңгейін арттыру;
- 3) қазақстандық білім беру бағдарламаларын шетел университеттерінің бағдарламаларымен салыстыру және тану;
- 4) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруді интернационализациялауды күшейту.

Бұл жұмысты жазу барысында академиялық ұтқырлықты жүзеге асыру үшін 6 негізгі бағыт анықталды.

1 бағыт. Педагогтар мен студенттердің халықаралық конференцияларға, семинарларға, симпозиумдарға және басқа да ғылыми іс-шараларға қатысуы.

2 бағыт. Халықаралық бағдарламаларға қатысу.

3 бағыт. Шет елдердегі университеттің оқытушылары біліктілігін арттыру.

4 бағыт. Оқытушылар мен студенттердің ғылыми зерттеулері.

5 бағыт. Шетелде белгілі бір академиялық кезеңге (бір жылға дейін) оқу.

6 бағыт. Жоғары оқу орнынан кейінгі білім.

Еуропалық студенттердің академиялық ұтқырлығын жүзеге асыру тәжірибесін зерделеу осы бағдарламаның қалыптасуындағы кейбір ұқсастықтарды көрсетті, алайда ұтқырлықты қалыптастырудың қазақстандық моделі, тіпті қалыптасу кезеңінде де кейбір айырмашылықтар бар.

Егер 1960 жылдан бері Францияда академиялық ұтқырлық бағдарламасы бар болса, бұл Қазақстан үшін жаңа құбылыс. Қазақстанда ERASMUS (Франция), Fullbright (АҚШ), JDP, Youth for Understanding (YFU), Work & Study Канада (Канада), GoStudy (Чехия) және басқалар сияқты студенттердің ұтқырлығын қолдау бойынша балама бағдарламалар мен жобалар

әзірге дамымаған. Қазақстанда мақалада анықталған академиялық ұтқырлықтың аталған бағыттарының әрқайсысы үшін оларды іске асыру бойынша бағдарламалар жасалды. Атап айтқанда, «Болашақ» бағдарламасы бірнеше жыл бойы шетелде оқудың толық курсын қолдайтын болды. Зерттелетін бағдарламаны іске асыру басталды: бір академиялық кезеңге студенттік ұтқырлықты қолдау, мемлекеттік қолдауымен алдағы 5-7 жылда академиялық ұтқырлықпен 35000 студентті қамту жоспарлануда.

Қазақстанда академиялық ұтқырлықты дамыту үшін құқықтық өріс құрылды. Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған жаңа мемлекеттік бағдарламасы жоғары білімнің мазмұны мен құрылымын Болон процесінің параметрлеріне сәйкес келтіру арқылы еуропалық жоғары білім беру аймағына біріктіру міндетін белгілейді.

Білім берудің кредиттік технологиясы бойынша оқу үрдісін ұйымдастыру ережелері бекітілді, оған мыналар кіреді:

- Қазақстан Республикасында кредиттік технологияларды бағалау шкаласы және ECTS және білім беру бағдарламаларының үзінділері;

- ECTS түріне кредит берудің қазақстандық үлгілері шеңберінде академиялық ұтқырлықты ұйымдастыру;

- білім беру үдерісіне кредиттерді аудару және жинақтаудың еуропалық жүйесін пайдалану;

- білім беру бағдарламаларының модульдік құрылысы.

Қазақстанда білім беру құрылымы Халықаралық білім берудің стандартты сыныптамасына сәйкес келеді. 2002 жылы кредиттік технология енгізілді және мамандарды үш деңгейлі оқыту енгізілді: бакалавриат - магистр - доктор PhD.

Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы Болон процесінің шеңберінде міндетті, ұсыныс параметрлерін орындауды көздейді. Ең алдымен жоғары оқу орындарының академиялық еркіндігі шекаралары кеңейеді - білім беру бағдарламаларының құрылымы мен мазмұны бойынша таңдаудың құрамдас бөлігі: бакалавриатта 70%-ға дейін, магистратурада 80%, докторантурада 90-95% дейін артады. Биылғы жылы жоғары оқу орындарының академиялық еркіндігі бакалавриат бағдарламаларының мазмұнын 55% -ға, магистратура бағдарламалары 70%-ға, еңбек нарығының талаптарына сәйкес докторантураға дейін 90% -ға дейін анықтау үшін кеңейтілді.

Болон декларациясының принциптерінің бірі ретінде академиялық ұтқырлықты дамыту мақсатында студенттер оқудың барлық кезеңінде кем дегенде бір академиялық кезеңде шетелде оқиды, соның ішінде Қазақстан Республикасы Президентінің «Болашақ» стипендиясының, Болон процесінің орталығы мен академиялық ұтқырлықтың көмегімен құрылатын болады.

Осы мақсатта қазақстандық кредиттерді аудару жүйесі ECTS, еуропалық несие беру жүйесі үшін әзірленген. Шетелде игерілген барлық пәндер өздерінің жоғары оқу орындарында қайта есептеледі.

31 мамыр - 2011 жылғы 1 маусымда Қазақ гуманитарлық-заң университеті базасында Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі несиелік технология бойынша оқу процесін ұйымдастырудың жаңартылған Ережелеріне сәйкес кредиттік технология мәселелері бойынша республикалық семинар өткізді.

2011 жылғы 19-20 тамыз М.Х. Дулати атындағы Тараз мемлекеттік университетінің базасында ҚР Білім және ғылым министрлігінің, Білім сапасын бағалаудың ұлттық орталығының, ректорлар, вице-ректорлар мен жоғары оқу орындарының тіркеушілері, Түркия, АҚШ, Польша, Ресей университеттерінің халықаралық сарапшылары қатысуымен ECTS түріндегі кредиттеудің қазақстандық үлгісі бойынша халықаралық семинар өткізілді [6].

Қазақстан студенттердің, оқытушылардың және зерттеушілердің академиялық ұтқырлығын дамыту үшін нақты жағдайлар жасады. Биыл мемлекеттік деңгейде алғаш рет

бір академиялық кезең ішінде шетелдік жоғары оқу орнында магистранттарды дайындау үшін республикалық бюджеттен 200 млн. теңге бөлінді. Еліміздің жетекші жоғары оқу орындарының 350 студенті Еуропа, Оңтүстік-Шығыс Азия және ТМД университеттерінде білім алады.

Өткен жылы Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті жазғы семестрде басқа қазақстандық ЖОО-дан 30-ға жуық студент тіркелген кезде ішкі ұтқырлықты бастады. Осыған байланысты, академиялық ұтқырлықты арттыру мақсатында 2011 жылдың 28 сәуірінде Әл-Фараби Қазақ ұлттық университетінің базасында республикалық семинар өткізді. Осы семинарда 30 жоғары оқу орындары арасында «аймақтық университет - ұлттық университет» қағидаты бойынша білім беру қызметін көрсету саласындағы өзара ынтымақтастық туралы келісімге қол қою рәсімі өтті.

2010 жылы мұғалімдер мен зерттеушілердің академиялық ұтқырлығын дамыту нәтижелері бойынша грант иелерінің 79%-ы өздерінің алыс және жақын шетелдердегі әріптестерінің жұмысымен танысып, өздерінің әлеуетін әлемдегі жағдаймен салыстырып, оқу үдерісін ұйымдастырудың әлемдік тәжірибесін зерделеуге мүмкіндік алды; әлемнің жетекші университеттерінің белгілі кітапханаларына барыңыз.

Ғалымдар келесі университеттерде тағылымдамадан өтті: Кембридж университеті, Оксфорд Брукс Университеті, Вестминстер университеті (Ұлыбритания); Бонн университеті, Дюссельдорф университеті, Гиссен университеті (Германия), Дартмут колледжі, Джорджтаун университеті (АҚШ), Чарльз университеті, Чех техникалық университеті (Чехия); (Қытай), Познань Университеті (Польша), София Университеті (Болгария), Калгари Университеті (Канада), Гранада Университеті, Кембридж университеті, Мимар Синан (Түркия), Қытай Агроэкономикалық Университеті, Қытайдың Мұнай университеті, Синьцзян Университеті, Пекин университеті (Қытай), Мадрид университеті (Испания), Ресс университеті, Орталық Еуропа университеті (Венгрия), УСТІ университеті (Малайзия), Хабидад университеті (Израиль), Мәскеу мемлекеттік университеті М. Ломоносов, Санкт-Петербург мемлекеттік университеті, СПНИЕФ, НГУ, ТПУ, ТЖМ, Челябинск мемлекеттік университеті (РФ) және жақын шетелдердің басқа да университеттері.

Грант иелерінің 6%-ы шет тілін білу деңгейін көтере алды - шетелдерде (Ұлыбритания, Германия, Франция, АҚШ, Малайзия және т.б.) тілдік курстарға қатысуларын айтуға болады.

2011 жылдың 14-16 маусымында Қазақстан-Француз жоғары оқу орындарының II Халықаралық форумы аясында академиялық ұтқырлықты дамытуды көздейтін 19 меморандум мен ынтымақтастық туралы келісімге қол қойылды.

Қорытынды. Қазақстан тарапының академиялық ұтқырлықты дамыту бойынша ұсыныстары:

- ЕурАзЭҚ-тың жетекші ғылыми орталықтарында жас ғалымдардың тәжірибе алуына жағдай жасау және ауқымды бірлескен зерттеулер жүргізу;
- Студенттер мен оқытушыларды тегін алмасуға арналған бірлескен жобаны жүзеге асыру үшін университеттер консорциумын құру (жіберуші тараптың есебінен оқу, машықтану және тұрғынүй ақысы, жолжүру шығындарын төлеу және жіберуші тараптың есебінен стипендия тағайындау).

Әдебиеттер тізімі

1 Великая Хартия Университетов «Совместная декларация по гармонизации европейской системы высшего образования» (г. Болонья). Италия, 18 сентября, с.38-55 (1988)

2 Сорбонская декларация. Министров образования Франции, Италии, Германии и Великобритании, Париж, Сорбонна, 25 мая, с.1-3 (1998)

3 Коммюнике Конференции министров, отвечающих за высшее образование Берлин, 19 сентября, с.1-6 (2003)

4 Концепция академической мобильности обучающихся высших учебных заведений Республики Казахстан обсуждена и одобрена на совещании ректоров в рамках расширенной Коллегии Министерства образования и науки Республики Казахстан от 19 января 2011 года, Астана. – 2011.- URL: egi.kz/wp-content/uploads/2016/02/Kontseptsiya-akademicheskoy-mobilnosti-obuchayushhihsya-vysshih-uchebnyh-zavedenij-RK.pdf. (жүктелген күні 11.10.2018)

5 5 Trends in International Student Mobility. QS Top Universities. – 2018.- URL: topuniversities.com/student.../qs.../trends-interna (жүктелген күні 11.10.2018)

6 Болонский процесс: середина пути. (ИЦКПС), Москва, 378(2005)

А. Азмуханова, Т. Баспак

Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

Сравнительный анализ европейской и казахстанской академической мобильности

Аннотация. Изучение международного опыта казахстанской программы высшего образования, а также программы академической мобильности в условиях глобализации имеет сегодня особое значение. В данной статье анализируется логика вхождения Казахстана в топ-30 развитых стран мира, определенная в Стратегии «Казахстан-2050: новый политический курс сложившегося государства». На основе европейского опыта будут проанализированы некоторые из проблем и задач, стоящих перед современной программой академической мобильности. Сравнительное исследование выявило несоответствие на академических этапах отечественных и зарубежных университетов в кредитах ECTS, а также актуальность таких вопросов, как правильная организация финансирования в условиях мобильности, работа специальной группы или организации по адаптации студентов и их всесторонней поддержке. Академическая мобильность рассматривается в контексте нескольких вопросов как новый инструмент развития европейского образовательного пространства.

Ключевые слова: академическая мобильность, Болонский процесс, Erasmus Mundus, совместные образовательные программы (СОП).

A. Azmukhanova, T. Baspak

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

Comparative analysis of European and Kazakh academic mobility

Abstract. The study of the international experience of the Kazakhstani higher education program, as well as the program of academic mobility in the context of globalization is a particular importance today. This article analyzes the logic of Kazakhstan's entry into the top 30 developed countries of the world, defined in the Strategy "Kazakhstan-2050: the New Political Course of the Developed State". Based on the European experience, some of the problems and challenges facing a modern academic mobility program will be analyzed. A comparative study revealed inconsistencies at the academic stages of domestic and foreign universities in ECTS credits, proper organization of funding in terms of mobility, the work of a special group or organization for the adaptation of students, and comprehensive support. Academic mobility is considered in the context of several issues as a new tool for the development of the European educational space.

Key words: academic mobility, Bologna process, Erasmus Mundus, joint educational programs (JEP).

References

1 Velikaya Khartiya Universitetov «Sovmestnaya deklaraciya po garmonizacii evropeiskoi sistemy vysshego obrazovaniya» [The Magna Carta of Universities "Joint Declaration on the Harmonization of the European Higher Education System"] (Bologna). Italy, September 18, 38-55 p. (1988)

2 Sorbonskay deklarasiya. Ministrov obrazovania Fransii, Italii, Germanii I Velikobritanii [Sorbonate Declaration. Ministers of Education of France, Italy, Germany and the UK], Paris, Sorbonne, May 25, 1-3 p.(1998)

3 Kommunique Konferensii ministrov, otvechaeushih za vysshee obrazovanie [Communiqué of the Conference of Ministers Responsible for Higher Education] Berlin, September 19, 1-6 p. (2003)

4 Konsepsiya akademicheskoi mobilnosti obuchaiushihsia vysshih uchebnyh zavedenii Respubliki Kazakhstan obsujdena I odobrena na soveshanii rektorov v ramkah rasshirennoi Kollegii Ministerstva jbrazovania I nauki Respubliki Kazakhstan [The concept of academic mobility of students in higher education institutions of the Republic of Kazakhstan was discussed and approved at a meeting of rectors in the framework of the extended Collegium of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan]. Available at: egi.kz/wp-content/uploads/2016/02/Konsepsiya-akademicheskoy-mobilnosti-obuchayushhihsya-vysshih-uchebnyh-zavedenij-RK.pdf. (accessed: 11.10.2018)

5 Trends in International Student Mobility 2014, QS Top Universities. Available at: <https://www.topuniversities.com/student-info/qs-guides/trends-International-Student-Mobility-2014>. (accessed: 11.10.2018)

6 Bolnskii proses: seredina puti (ISCPKPC) [The Bologna Process: the middle of the road. (ICPPPS)], Moskow, 378 (2005)

Авторлар туралы ақпарат:

Азмуханова А.М. - т.ғ.к., Халықаралық қатынастар факультетінің халықаралық қатынастар кафедрасының меңгерушісі, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Сәтпаев көшесі 2, Астана, Қазақстан.

Баспақ Т.Қ. - Халықаралық қатынастар факультетінің халықаралық қатынастар кафедрасының магистранты, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Сәтпаев көшесі 2, Астана, Қазақстан.

Азмукханова А.М. - Ph.D., Head of the Department of International Relations, Faculty of International Relations, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Satpayev str. 2, Astana, Kazakhstan.

Баспақ Т.К. - Master of International Relations, Faculty of International Relations, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Satpayev str. 2, Astana, Kazakhstan.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Саяси ғылымдар. Аймақтану. Шығыстану. Түркітану сериясы»
журналында мақала жариялау ережесі**

1. Журнал мақсаты. Саяси ғылымдар, аймақтану, шығыстану, түркітану салалары бойынша мұқият тексеруден өткен ғылыми құндылығы бар мақалалар жариялау.

2. Журналда мақала жариялаушы автор мақаланың қол қойылған бір дана қағаз нұсқасын Ғылыми басылымдар бөліміне (редакцияға, мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 349 кабинет) және vest_polit@enu.kz электрондық поштасына Word форматындағы нұсқаларын жіберу қажет. Мақала мәтінінің қағаз нұсқасы мен электронды нұсқалары бірдей болулары қажет.

Мақалалар *қазақ, орыс, ағылшын, араб, түрік* тілдерінде қабылданады.

3. Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі мақаланың Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысында басуға келісімін, шетел тіліне аударылып қайта басылуына келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы автор туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына кепілдеме береді. Сонымен қатар мақала мәтінін плагиат жүйесінде тексеруге келісімін білдіреді.

4. Мақаланың көлемі 18 беттен аспауға тиіс (6 беттен бастап).

Мақаланың құрылымы

5. XFTAP <http://grnti.ru/> - *бірінші жолдың сол жақтауында;*

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемеде жұмыс жасайтын болса, онда әр автор мен оның жұмыс мекемесі қасында бірдей белгі қойылу керек) – жолдың ортасында;

Автор(лар)дың E-mail-ы – жақша ішінде, курсивпен, жолдың ортасында;

Мақала атауы – жолдың ортасында;

Аннотация (100-200 сөз; мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (кіріспе, мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет).

Түйін сөздер (6-8 сөз не сөз тіркесі). Түйін сөздер мақала мазмұнын көрсетіп, мейлінше мақала атауы мен аннотациядағы сөздерді қайталамай, мақала мазмұнындағы сөздерді қолдану қажет. Сонымен қатар, ақпараттық-іздістіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін ғылым салаларының терминдерін қолдану қажет.

Негізгі мәтін мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды бөлімдерін қамтуы қажет – *жоларалық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1,25см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады.*

Таблица, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр таблица, сурет қасында оның аталуы болуы қажет. Сурет айқын, сканерден өтпеген болуы керек.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқалары міндетті түрде алғаш қолданғанда түсіндірілуі берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі. Мәтінде әдібиеттерге сілтемелер тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің номерленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіліде: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1] арқылы, екінші сілтеме [2] арқылы т.с.с. жүргізіледі. Кітапқа жасалатын сілтемелерде қолданылған беттері де көрсетілуі керек (мысалы, [1, 45 бет]). Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен

қатар, рецензиядан өтпейтін басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін, әдебиеттер тізімінің ағылшынша әзірлеу үлгілерін журнал bulpolit.enu.kz сайтындағы **мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз**).

6. Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса), орыс және ағылшын тілінде (егер мақала түрік немесе араб тілінде жазылса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: автордың аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмыс орнының мекен-жайы, телефон, e-mail – қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде толтырылады.

7. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның қайтарылуы оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді.

Редакцияға түскен мақала жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Барлық рецензиялар авторларға жіберіледі. Автор (рецензент мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда) өңдеп қайта, қолжазбаның түзетілген нұсқасын редакцияға қайта жіберуі қажет. Рецензент жарамсыз деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі.

Пікірі мақұлданған мақалаларды редколлегия алқасына талқылап, басуға келіседі.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына төлем жасау туралы ескертіледі. Төлем көлемі 2018 жылы 4500 тенге – Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ қызметкерлері үшін және 5500 тенге басқа ұйым қызметкерлеріне.

Рекзивизиттер:

1) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
АО «Банк ЦентрКредит»
БИК Банка: КСJBKZKX
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кнп 861
Кбе 16
«За публикацию в Вестник ЕНУ ФИО автора»

2) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
АО «Bank RBK»
БИК Банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)
«За публикацию в Вестник ЕНУ ФИО автора»

3) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
АО «Forte»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847 (KZT)

Provision on Articles submitted to the Journal
“Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Political Science. Regional studies. Oriental studies. Turkology Series”

1. Purpose of the journal. Publication of carefully selected original scientific works and book reviews in the fields of political science, regional studies, oriental studies, turkology.

2. An author who wishes to publish an article in a journal must submit the article in hard copy (printed version) in one copy, signed by the author to the scientific publication office (at the address: 010008, Republic of Kazakhstan, Astana, Satpayev St., 2. L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Building, room 349) and by e-mail vest_polit@enu.kz in Word format. At the same time, the correspondence between Word-version and the hard copy must be strictly maintained.

Language of publications: *Kazakh, Russian, English, Turkish, Arabic.*

3. Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations and also he/she agrees to check the uniqueness of the article text.

4. The volume of the article should not exceed 18 pages (from 6 pages).

5. Structure of the article (page – A4 format, portrait orientation, page margins on all sides - 20 mm. Font: type - Times New Roman, font size - 14)

IRSTI <http://grnti.ru/> - *first line, left*

Initials and Surname of the author (s) - *center alignment, italics*

Full name of the organization, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization) - *center alignment, italics*

Author's e-mail (s)- *in brackets, italics*

Article title - *center alignment, bold*

Abstract (100-200 words, it should not contain a formula, the article title should not repeat in the content, it should not contain bibliographic references, it should reflect the summary of the article, preserving the structure of the article - introduction, problem statement, goals, history, research methods, results /discussion, conclusion).

Key words (6-8 words/word combination. Keywords should reflect the main content of the article, use terms from the article, as well as terms that define the subject area and include other important concepts that make it easier and more convenient to find the article using the information retrieval system).

The main text of the article should contain an introduction, problem statement, goals, history, research methods, results / discussion, conclusion - *line spacing - 1, indent of the “red line” -1.25 cm, alignment in width.*

Tables, figures should be placed after the mention. Each illustration should be followed by an inscription. Figures should be clear, clean, not scanned.

All **abbreviations**, with the exception of those known to be generally known, must be deciphered when first used in the text.

Information on **the financial support** of the article is indicated on the first page in the form of a footnote.

References

In the text references are indicated in square brackets. References should be numbered strictly in the order of the mention in the text. The first reference in the text to the literature should have the number [1], the second - [2], etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). References to unpublished works are not allowed. Unreasonable references to unreviewed publications (examples of the description of the list of literature, descriptions of the list of literature in English, see on the journal web-site bulpolit.enu.kz).

At the end of the article, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the article is in Kazakh), in Kazakh and English (if the article is in Russian) and in Russian and Kazakh languages (if the article is English language), in Russian and English (if the article is in Turkish or Arabic language).

Information about authors: surname, name, patronymic, scientific degree, position, place of work, full work address, telephone, e-mail - in Kazakh, Russian and English.

6. The article must be **carefully verified**. Articles that do not meet technical requirements will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the article has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Articles received by the Department of Scientific Publications (editorial office) are sent to anonymous review. All reviews of the article are sent to the author. The authors must send the proof of the article within three days. Articles that receive a negative review for a second review are not accepted. Corrected versions of articles and the author's response to the reviewer are sent to the editorial office. Articles that have positive reviews are submitted to the editorial boards of the journal for discussion and approval for publication.

Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive conclusion for publication should make payment on the following requisites (for ENU employees - 4,500 tenge, for outside organizations - 5,500 tenge):

Requisites:

1) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
АО «Банк ЦентрКредит»
БИК Банка: КСЖВКЗКХ
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кнп 861
Кбе 16
«За публикацию в Вестник ЕНУ ФИО автора»

2) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
АО «Bank RBK»
БИК Банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)

«За публикацию в Вестник ЕНУ ФИО автора»

3) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
АО «Forte»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847 (KZT)

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия: Политические науки. Регионоведение. Востоковедение. Тюркология»

1. **Цель журнала.** Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ и обзоров книг по направлениям политические науки, международные отношения, востоковедение, регионоведение, тюркология.

2. Автору, желающему опубликовать статью в журнале необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сагпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 349) и по e-mail vest_polit@enu.kz. При этом должно быть строго выдержано соответствие между Word-файлом и твердой копией.

Язык публикаций: казахский, русский, английский, турецкий, арабский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя, Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, издания статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций, а также дает согласие на проверку уникальности текста статьи.

4. Объем статьи не должен превышать 18 страниц (от 6 страниц).

5. **Схема построения статьи** (страница – А4, книжная ориентация, поля со всех сторон – 20 мм. Шрифт: тип – Times New Roman, размер (кегель) - 14):

МРНТИ <http://grnti.ru/> - первая строка, слева

Инициалы и Фамилию автора(ов)- выравнивание по центру, курсив

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках курсив

Название статьи – выравнивание по центру полужирным шрифтом

Аннотация (100-200 слов; не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы).

Ключевые слова (6-8 слов/словосочетаний).

Ключевые слова должны отражать основное содержание статьи, использовать термины из текста статьи, а также термины, определяющие предметную область и включающие другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – *межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» -1,25 см, выравнивание по ширине.*

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными.

Все **аббревиатуры и сокращения**, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы. В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1], вторая - [2] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 стр.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нецензурируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. на сайте журнала bulpolit.enu.kz в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке), на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке), на русском и английском (если статья оформлена на турецком или арабском языках).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. **Работа с электронной корректурой.** Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Все рецензии по статье отправляются автору. Статьи, получившие отрицательную рецензию к повторному рассмотрению не принимаются. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. **Оплата.** Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ им. Л.Н. Гумилева – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Реквизиты:

1) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
АО «Банк ЦентрКредит»
БИК Банка: КСЖВКЗКХ
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кнп 861
Кбе 16
«За публикацию в Вестник ЕНУ ФИО автора»

2) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
АО «Bank RBK»
БИК Банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)
«За публикацию в Вестник ЕНУ ФИО автора»

3) РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
АО «Forte»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847 (KZT)

Редактор: Р.А. Нуртазина
Шығарушы редактор: Е.А. Изтелеуова
Дизайн: Е.А. Изтелеуова

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
Хабаршысы. Саяси ғылымдар. Аймақтану. Шығыстану. Түркітану сериясы.
-2019. - 1(126). - Астана: ЕҰУ. 115-б.
Шартты б.т. -25,75 Таралымы - 35 дана

Мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекен-жайы: 010008, Нұр-Сұлтан қ.,
Сатпаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: (87172) 709-500 (ішкі 31-434)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің баспасында басылды